

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**Сестринська справа
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 223 Медсестринство
галузі знань 22 Охорона здоров'я
освітня кваліфікація: бакалавр медсестринства
професійна кваліфікація: сестра медична**

Полтава 2021

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**Сестринська справа
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 223 Медсестринство
галузі знань 22 Охорона здоров'я
освітня кваліфікація: бакалавр медсестринства
професійна кваліфікація: сестра медична**

ЗАТВЕРДЖЕНО
протокол Вченої ради академії
від 06 березня 2019 р. № 7
Освітньо-професійна програма
вводиться в дію з 01 вересня 2019 р.
наказ ректора 30 серпня 2019 р. № 130

Із змінами і доповненнями,
затвердженими Вченою радою університету
протокол Вченої ради університету
від 23.06.2021р №2;
уведено в дію наказом ректора університету
від 01.07.2021р. №032-ннмі

Полтава 2021

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Сестринська справа першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньої кваліфікації бакалавр медсестринства розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти за спеціальністю 223 Медсестринство для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Наказ МОН України від 05.12.2018р. №1344 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 223 Медсестринство для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти», Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011р. №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» із змінами та доповненнями, Постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015р. №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» із змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України від №674 від 27.09.2016р. та №53 від 01.02.2017р., Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015р. №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України №180 від 03.03.2020р. та інших чинних нормативних документів.

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, у якому визначено передумови доступу до навчання за цією програмою, нормативний термін та зміст навчання, перелік навчальних дисциплін та логічна послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, нормативні форми державної атестації, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, сформульований у термінах результатів навчання, вимоги до контролю якості та професійної підготовки фахівця першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 223 Медсестринство.

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою Полтавського державного медичного університету у складі:

1. Казаков Ю.М. – гарант освітньої програми, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини) ПДМУ;
2. Лігоненко О.В. – член проєктної групи, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри загальної хірургії з доглядом за хворими ПДМУ;
3. Кундій Ж.П. – членкиня робочої групи, кандидат педагогічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, директор навчально-наукового медичного інституту ПДМУ;
4. Малик С.В. – член робочої групи, доктор медичних наук, професор кафедри хірургії №3 ПДМУ;
5. Фастовець Марина Миколаївна – членкиня робочої групи, кандидат медичних наук, доцент кафедри педіатрії №1 з пропедевтикою та

неонатологією ПДМУ;

6. Сакевич В.Д. – членкиня робочої групи, кандидат медичних наук, асистент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини) ПДМУ
7. Біланова Л.П. – членкиня робочої групи спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, заступник директора фахового медико-фармацевтичного коледжу ПДМУ ;
8. Андрейко С.С. – членкиня робочої групи, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, методист фахового медико-фармацевтичного коледжу ПДМУ;
9. Горбенко З.Г. – членкиня робочої групи, головна медична сестра дитячої міської клінічної лікарні м. Полтава.

Рецензії та відгуки зовнішніх рецензентів:

- Лисака В.П., заслуженого лікаря України, кандидата медичних наук, доцента, директора Департаменту охорони здоров'я Полтавської обласної державної адміністрації;
- Самолеліс Л.М., голови Асоціації медичних сестер Полтавської області;
- Оксака Г.А., головного лікаря комунального підприємства «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М.В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»;
- Мазура П.Є., кандидата медичних наук, директора Кременецького медичного коледжу ім. Арсена Річинського;
- Величко І.В., заступника директора з медсестринства Комунального некомерційного підприємства «Кременчуцька міська лікарня «Правобережна»;
- Сипко А.С., головної медичної сестри Комунального некомерційного підприємства «Шишацька районна лікарня Шишацької районної ради Полтавської області».

Термін перегляду освітньо-професійної програми 1 раз на 1 рік.

Оновлення, перегляд, зміни та доповнення освітньо-професійної програми Сестринська справа першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я:

Навчальний рік	Рішення Вченої ради (дата, протокол №)
2020-2021	13 травня 2020р. № 9
2021-2022	19 травня 2021р №1

Ця освітня програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Полтавського державного медичного університету

1.Профіль освітньо-професійної програми

1.1.Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Полтавський державний медичний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини)
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: бакалавр Освітня кваліфікація: бакалавр медсестринства
Офіційна назва освітньої програми	Сестринська справа
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС на основі повної загальної середньої освіти, термін навчання 4 роки Диплом бакалавра, одиничний, 60 кредитів ЄКТС на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра, молодшого спеціаліста (180 кредитів ЄКТС), термін навчання 1 рік Диплом бакалавра, одиничний, 120 ЄКТС на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста), термін навчання 2 роки
Наявність Акредитації	Акредитована Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти; сертифікат №279 від 14.05.2020р. Термін дії - до 14.05.2025р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти (термін навчання 4 роки) Наявність диплома молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) зі спеціальності 223 Медсестринство та 5.1200102 Сестринська справа (випускники після 2009р) (термін навчання 1 рік) Наявність диплома молодшого спеціаліста зі спеціальності 5.12010102 Сестринська справа (випускники до 2009 року) та 5.12010101 Лікувальна справа, 5.12010105 Акушерська справа, 5.12010103 Медико-профілактична справа (термін навчання 2 роки)
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Термін дії освітньої програми 5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Email: mail@umsa.edu.ua
1.2.Мета освітньо-професійної програми	
Освітньо-професійна програма відповідає місії, візії та ключовим цінностям університету і спрямована на підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних, компетентних фахівців у галузі охорони здоров'я – бакалаврів медсестринства, що володіють знаннями з теорії та практики розвитку медсестринства, здатних вирішувати практичні проблеми і задачі професійної діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, медичних та клінічних наук; формування високоосвіченого національно свідомого громадянина з особистісними рисами характеру, світоглядом і способом мислення.	
1.3.Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань,	Галузь знань: 22 Охорона здоров'я Спеціальність: 223 Медсестринство

спеціальність, спеціалізація)	<p>Об’єктом вивчення та діяльності є: організація та управління роботою медсестринських структурних підрозділів закладів охорони здоров’я, виконання всіх видів медсестринської діяльності та медсестринських втручань.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівця до організації та управління роботою структурних медсестринських підрозділів, виконання всіх видів діяльності та втручань, (визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 223 Медсестринство для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) галузі знань 22 Охорона здоров’я</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: знання з питань охорони здоров’я населення; профілактики, діагностики та лікування захворювань людини на індивідуальному, родинному та популяційному рівнях для здійснення професійної діяльності фахівців спеціальності 223 Медсестринство.</p> <p>Методи, методики та технології: анамнестичні, клінічні, лабораторні, інструментальні методи провадження діагностичного процесу, визначення провідних симптомів та синдромів, визначення медсестринського діагнозу; організація догляду та опіки за пацієнтами; технології діагностики, лікування та профілактики, управління та організації роботи в галузі охорони здоров’я.</p> <p>Інструменти та обладнання (об’єкти/предмети, пристрої та прилади, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати і використовувати): маніпуляційна техніка; найпоширеніші сучасні діагностичні, лікувальні та інші пристрої, предмети та прилади для проведення фахової діяльності</p>
Орієнтація освітньої Програми	<p>Освітньо-професійна для бакалавра; відповідно до Міжнародних стандартів кваліфікації освіти (МСКО) – прикладна орієнтація</p>
Основний фокус освітньо-професійної програми	<p>Спеціальна освіта в галузі знань 22 Охорона здоров’я спеціальності 223 Медсестринство.</p> <p>Ключові слова: медсестринство, організація та управління роботою структурних медсестринських підрозділів, медсестринське втручання, компетентності (інтегральні, загальні, фахові), програмні результати навчання, спеціальність, кваліфікація</p>
Особливості освітньо-професійної програми	<p>ОПП передбачає надання освітніх послуг на базі повної загальної середньої освіти та ОКР молодший спеціаліст, освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр спеціальності 223 Медсестринство Реалізується при поєднанні теоретичної та практичної підготовки, відпрацюванні практичних навичок під час практичних занять, навчальної практики під керівництвом викладача у закладах охорони здоров’я, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, які провадять господарську діяльність із надання медичних послуг; формування індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок вибіркового компонентів, сертифікатних програм, баз проходження практик.</p>
1.4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до	Види економічної діяльності за ДК 009: 2010:

працевлаштування	86.1 Діяльність лікарняних закладів 86.2 Медична та стоматологічна практика 86.9 Інша діяльність у сфері охорони здоров'я Фахівець здатний виконувати зазначену в ДК 003:2010 професійну роботу відповідно до Класифікатора професій <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1229.5 Керівники підрозділів в охороні здоров'я: <ul style="list-style-type: none"> – начальник (завідувач) структурного підрозділу медичного закладу, – головна медична сестра; <ul style="list-style-type: none"> ✓ 3231 Медичні сестри, що асистують професіоналам: <ul style="list-style-type: none"> – сестра медична, – сестра медична з дієтичного харчування, – сестра медична з косметичних процедур, – сестра медична з лікувальної фізкультури, – сестра медична з масажу, – сестра медична з фізіотерапії, – сестра медична з функціональної діагностики, – сестра медична зі стоматології, – сестра медична милосердя, – сестра медична операційна, – сестра медична патронажна, – сестра медична поліклініки, – сестра медична станції (відділення) швидкої та невідкладної медичної допомоги, – сестра медична стаціонару, – сестра медична-анестезист, – статистик медичний
Подальше навчання	Продовження навчання на третьому рівні вищої освіти (PHD) як в Україні, так і за її межами та набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти та освіти дорослих
1.5.Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване, професійно-орієнтоване навчання. Навчання відбувається через комунікативний, інтегрований підходи до навчання; самонавчання, відпрацювання практичних навичок, шляхом використання методів організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності, методів контролю (самоконтролю, взаємоконтролю) тощо. Основні види занять: лекції, практичні заняття, семінари, самостійна робота з можливістю консультацій викладачем, навчання через практику, переддипломна практика, участь у круглих столах та тренінгах тощо.
Оцінювання	Формативне – письмові/усні коментарі та настанови викладачів у процесі навчання, формування навичок самооцінювання, залучення студентів до оцінювання роботи один одного. Сумативне – заліки, диференційовані заліки, письмові іспити з навчальних дисциплін, оцінювання поточної роботи протягом вивчення окремих освітніх компонентів, тестування, захист звітів з практики. Атестація у вигляді ліцензійного інтегрованого тестового іспиту «Крок Б. Сестринська справа» та практично-орієнтованого іспиту з виставленням єдиної оцінки

1.6.Програмні компетентності здобувачів освітнього рівня бакалавра	
Інтегральна компетентність	Бакалавр медсестринства здатний вирішувати практичні проблеми і задачі діяльності у галузі охорони здоров'я із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, медичних та клінічних наук в умовах комплексності та невизначеності
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 01.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 02.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p>ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 11. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>С(Ф)К.01.Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці.</p> <p>С(Ф)К.02.Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.</p> <p>С(Ф)К.03.Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.</p> <p>С(Ф)К.04.Застосування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності/інтимності/, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та</p>

	<p>неосудної поведінки.</p> <p>С(Ф)К.05.Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби.</p> <p>С(Ф)К.06.Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.</p> <p>С(Ф)К.07.Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта.</p> <p>С(Ф)К.08.Профілактична діяльність медичної сестри, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини.</p> <p>С(Ф)К.09.Здатність здійснювати організацію, впровадження та контроль медсестринського процесу в паліативній та хоспісній допомозі.</p> <p>С(Ф)К.10. Здатність до організації надання медичної допомоги за принципом сімейної медицини.</p> <p>С(Ф)К.11.Здатність проводити медичну та соціальну реабілітацію з метою відновлення здоров'я населення.</p> <p>С(Ф)К.12.Здатність орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки.</p> <p>С(Ф)К.13.Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження.</p> <p>С(Ф)К.14. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах.</p> <p>С(Ф)К.15. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.</p> <p>С(Ф)К.16. Здатність організовувати та управляти відповідним структурним підрозділом (лідерство та менеджмент)</p>
--	--

1.7.Програмні результати навчання

<p>ПРН 1. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані (за списком 1).</p> <p>ПРН 2. Проводити діагностику згідно спеціалізації: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.</p> <p>ПРН 3. Планувати медсестринські втручання.</p> <p>ПРН 4. Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю.</p> <p>ПРН 5. Здійснювати медсестринське адміністрування.</p> <p>ПРН 6. Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі.</p> <p>ПРН 7. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду.</p> <p>ПРН 8. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 2) з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму.</p> <p>ПРН 9. Проводити економічний аналіз у системі охорони здоров'я, зокрема системний аналіз основних проблем охорони здоров'я; здійснювати маркетингове дослідження ринку медичних послуг.</p> <p>ПРН 10. Вміти оцінювати економічну ефективність у системі охорони здоров'я, аналізувати процес планування та фінансування в системі охорони здоров'я.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати вміння ефективної професійної комунікації в усній, письмовій формах українською та іноземними мовами для реалізації академічної мобільності,</p>

ефективного обміну професійною інформацією.

ПРН 12. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму (за списком 5), спираючись на загальні фізико-хімічні закономірності, що лежать на основі процесів життєдіяльності людини.

ПРН 13. Виписувати, зберігати та застосувати фармакологічні засоби (за списком 7).

ПРН 14. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження (за списком 8).

ПРН 15. Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 9).

ПРН 16. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних професійних функцій (за списком 10).

ПРН 17. Планувати і проводити профілактичні та протиепідемічні заходи щодо інфекційних хвороб (за списком 11).

ПРН 18. Організувати та проводити навчання пацієнтів та членів їхніх родин з медичних питань.

ПРН 19. Проводити медико-гігієнічну пропаганду.

ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію.

ПРН 21. Належно виконувати медичні маніпуляції (за списком 3) з метою забезпечення особистої гігієни пацієнта.

ПРН 22. Виконувати найпростіші методи фізіотерапії (за списком 6).

ПРН 23. Координувати дії за допомогою поєднання декількох навичок для забезпечення харчування пацієнта (за списком 4).

ПРН 24. Критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у сфері охорони здоров'я, аналізувати інформацію, здійснювати дослідження, формулювати за його результатами висновки.

1.8.Ресурсне забезпечення реалізації програми

<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Професорсько-викладацький склад, що залучений до викладання навчальних дисциплін за освітньою програмою Сестринська справа відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.</p> <p>Основною кафедрою, яка забезпечує освітній процес є кафедра пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини), у складі якої 3 доктори наук, (з них 2 - професори), 7 кандидатів наук (з них 2 – доценти), два викладачі.</p> <p>До викладання окремих освітніх компонент долучений професорсько-викладацький склад кафедр соціальної медицини, громадського здоров'я, організації та економіки охорони здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою, педіатрії №1 з пропедевтикою та неонатологією, хірургії №3 та ін. Всі науково-педагогічні працівники мають відповідну академічну та професійну кваліфікації. Університет сприяє безперервному професійному розвитку викладачів, забезпечуючи підвищення кваліфікації як в Україні так і за кордоном.</p> <p>Під час освітнього процесу залучаються професіонали-практики з досвідом дослідницької, управлінської, інноваційної роботи за фахом, що підсилює синергетичний зв'язок теоретичної та практичної підготовки.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічна база Полтавського державного медичного університету дозволяє здійснювати освітній процес, наукову роботу на сучасному рівні згідно вимог стандартів освіти щодо підготовки бакалаврів медсестринства, навчального плану та програм з навчальних дисциплін освітньої програми Сестринська справа.</p> <p>Площа навчальних приміщень відповідає п.33 Ліцензійних</p>

	<p>умов. Для реалізації освітнього процесу функціонують аудиторії (всі оснащені мультимедійними проекторами), навчальні кімнати та лабораторії, тренінгові, симуляційні центри, комп'ютерні класи, бібліотека та читальні зали. Для організації доступу здобувачів до мережі Інтернет організовано бездротовий зв'язок, що покриває площі всіх навчальних корпусів університету, гуртожитків, бібліотеки та читальних залів. Крім того, для підготовки здобувачів використовується матеріальна база організацій, підприємств, які є базами клінічних кафедр університету.</p> <p>На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 (із змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 №347) проєктування, будівництво і реконструкція будівель, споруд і приміщень університету здійснюються з урахуванням потреб осіб з особливими освітніми потребами.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Бібліотека ПДМУ є інформаційним центром, у якому наявні сучасні найновіші довідкові й монографічні видання з спеціальностей медицини, медсестринства та суміжних наук, навчальна література, законодавчі та нормативні документи, автореферати та дисертації, методичні розробки, збірники наукових праць, періодика тощо.</p> <p>У бібліотеці створено всі умови для удосконалення інформаційного та довідково-бібліографічного обслуговування відвідувачів, автоматизації бібліотечних процесів, формування власних бібліографічних ресурсів, забезпечення доступу до світових науково-метричних платформ відкритого доступу. Створені і постійно наповнюються власні інформаційні ресурси, функціонує інституційний репозитарій «eaPSMU» електронний архів – репозитарій ПДМУ.</p> <p>Бібліотека є членом Корпорації зі створення електронного каталогу медичних бібліотек України. Організовано тестовий доступ до міжнародних інформаційних платформ Web of Science, EBSCO Publishing, цифрової бібліотеки рецензованих журналів JSTOR (Journal STORage, США).</p> <p>Діє віртуальна довідкова служба, міжбібліотечний абонемент. Здобувачі освіти також використовують методичний матеріал, підготовлений викладачами: посібники, презентації та конспекти лекцій, методичні вказівки до практичних, семінарських занять, індивідуальних завдань тощо. Методичний матеріал може надаватись як у друкованому вигляді, так і в електронній формі.</p> <p>Наявне методичне забезпечення: затверджені в установленому порядку освітньо-професійна програма, навчальний план, робочі програми з усіх навчальних дисциплін, силабуси, інформаційні ресурси в Інтернеті, добірки навчальних аудіо та відеоматеріалів, комп'ютерні програми для проведення тестового контролю знань студентів, програми з усіх видів практичної підготовки, методичні матеріали для проведення атестації тощо. Методичний матеріал систематично оновлюється та адаптується до цілей освітньої програми.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення знаходиться у вільному доступі для учасників освітнього процесу – розміщене на сайті ПДМУ</p>
<p>1.9. Академічна мобільність</p>	

Національна кредитна мобільність	Здійснюється на підставі Закону України «Про вищу освіту» та угод з закладами вищої освіти України
Міжнародна кредитна мобільність	Здійснюється на підставі Закону України «Про вищу освіту» та договорів з закордонними закладами вищої освіти
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Приїом на навчання іноземних громадян й осіб без громадянства здійснюється відповідно до «Правил прийому до Полтавського державного медичного університету» на підставі результатів їх навчання на підготовчому відділенні. Навчання іноземних здобувачів вищої освіти й осіб без громадянства проводиться згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті».

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

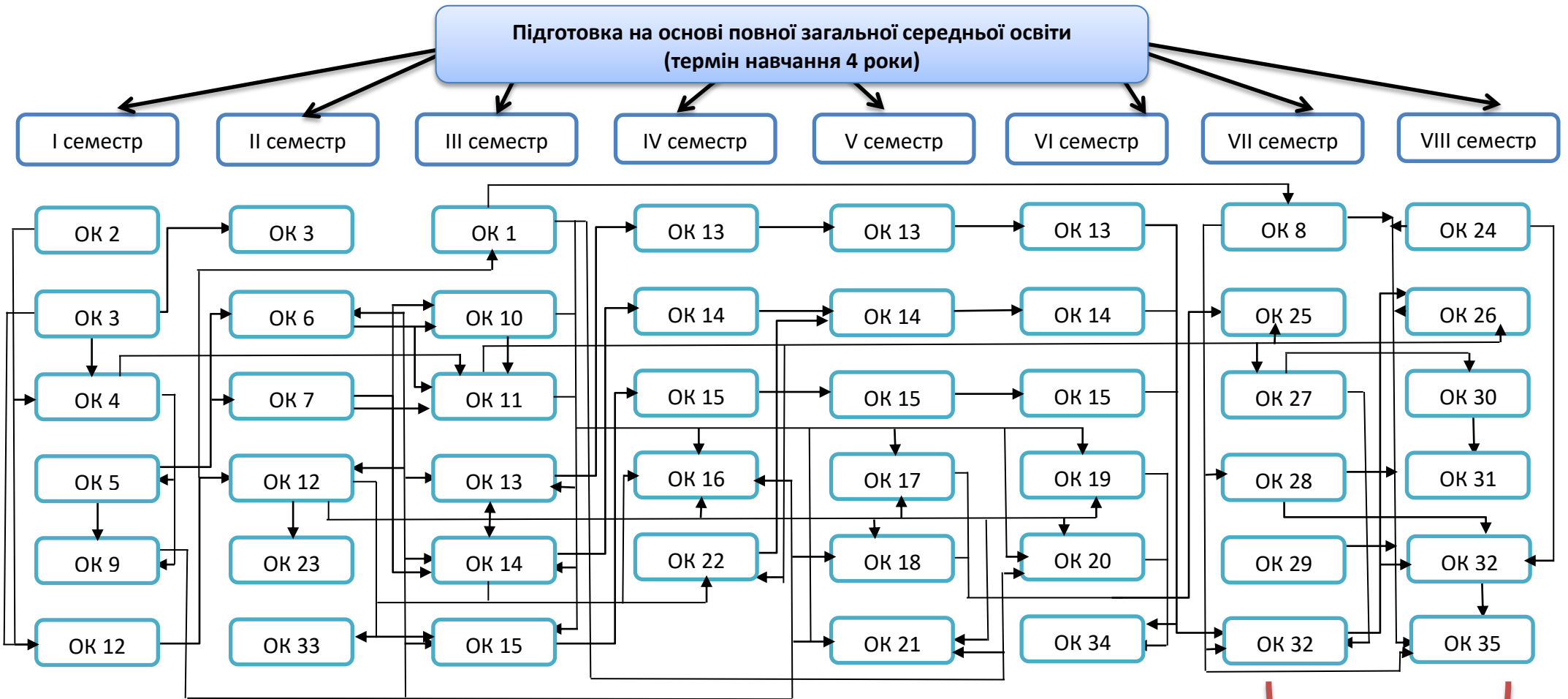
Код н\д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів ECTS	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкова компонента ОПП			
I. Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Філософія	3	ПМК
ОК 2.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	ПМК
ОК 3.	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	5	ПМК
ОК 4.	Основи латинської мови з медичною термінологією	3	ПМК
ОК 5.	Медична біологія	3	ПМК
ОК 6.	Медична хімія	3	ПМК
ОК 7.	Мікробіологія	3	ПМК
ОК 8.	Філософія та методологія науки	3	ПМК
Усього за циклом		26 кредитів	
II. Цикл професійної підготовки			
ОК 9	Анатомія людини з фізіологією	6	Екзамен
ОК 10	Патологія	4	ПМК
ОК 11.	Фармакологія та медична рецептура	4	ПМК
ОК 12.	Основи медсестринства	12	Екзамен
ОК 13.	Медсестринство у внутрішній та сімейній медицині	15	ПМК, комплексний екзамен
ОК 14	Медсестринство в хірургії	16	
ОК 15	Медсестринство в педіатрії	15	
ОК 16	Медсестринство в акушерстві та гінекології	6	ПМК
ОК 17	Медсестринство в інфектології та епідеміології	5	ПМК
ОК 18	Анестезіологія та реаніматологія	4	ПМК
ОК 19	Медсестринство в дерматології та венерології	3	ПМК
ОК 20	Медсестринство в психіатрії та наркології	3	ПМК
ОК 21	Медсестринство в неврології	3	ПМК
ОК 22	Медсестринство в онкології	3	ПМК

ОК 23	Охорона праці в галузі	3	ПМК
ОК 24	Медична та соціальна реабілітація	3	ПМК
ОК 25	Медицина катастроф та надзвичайних станів	3	ПМК
ОК 26	Клінічне медсестринство в професійній патології	3	ПМК
ОК 27	Клінічна фармакологія з токсикологією	3	ПМК
ОК 28	Обстеження та оцінка стану здоров'я людини	5	ПМК
ОК 29	Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг	3	ПМК
ОК 30	Медичне та фармацевтичне товарознавство	3	ПМК
ОК 31	Менеджмент та лідерство в медсестринстві	4	ПМК
ОК 32	Клінічне медсестринство: -у внутрішній медицині -у хірургії -у педіатрії	4 3 3	ПМК, комплексний екзамен
ОК 33	Виробнича практика з основ медсестринства	4	ПМК
ОК 34	Виробнича медсестринська практика	5	ПМК
ОК 35	Переддипломна практика	4	ПМК
	Усього за циклом	152	
АЗВО		2 кредити	
Вибіркова компонента ОПП			
ВК	Курси за вибором	60	
ВК1	Основи гістології з цитологією та ембріологією	3	Залік
ВК2	Медсестринство в геронтології, геріатрії, паліативній медицині	3	Залік
ВК3	Громадське здоров'я і громадське медсестринство	3	Залік
ВК4	Історія медицини та медсестринства	3	Залік
ВК5	Іноземна мова (німецька)	3	Залік
ВК6	Іноземна мова (англійська)	3	Залік
ВК7	Основи лікувально-оздоровчого масажу	3	Залік
ВК8	Медсестринство в стоматології	3	Залік
ВК9	Медична маніпуляційна техніка	3	Залік
ВК10	Основи біологічної фізики та медична апаратура	3	Залік
ВК11	Медсестринська етика та деонтологія	3	Залік
ВК12	Медсестринство в офтальмології	3	Залік

ВК13	Медсестринство в оториноларингології	3	Залік
ВК14	Основи академічного письма та етики	3	Залік
ВК15	Медсестринство в косметології	3	Залік
ВК16	Основи екології та профілактична медицина	3	Залік
ВК17	Основи психології та міжособове спілкування	3	Залік
ВК18	Основи підприємницької діяльності	3	Залік
ВК19	Побічна дія ліків	3	Залік
ВК 20	Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї	3	Залік
ВК 21	Основи біохімії	3	Залік
ВК 22	Основи медичної інформатики	3	Залік
ВК 23	Медичне право	3	Залік
ВК 24	Історія та культура України	3	Залік
ВК 25	Біоетика та біобезпека	3	Залік
ВК 26	Основи економічної теорії	3	Залік
ВК 27	Ріст і розвиток людини	3	Залік
ВК 28	Медсестринство в сімейній медицині	3	Залік
ВК 29	Основи педагогіки	3	Залік
ВК 30	Професійні комунікації. Ключові компетенції.	3	Залік
ВК 31	Посттравматичні стресові розлади	3	Залік
ВК 32	Гігієна та екологія	3	Залік
ВК 33	Крок до «Кроку»	3	Залік
Позакредитні дисципліни			
	Фізичне виховання		Залік
Загальний обсяг освітньо-професійної програми		240 кредитів	

2.2. Структурно-логічна схема ОПШ Сестринська справа

Підготовка на основі ОКР Молодший спеціаліст (молодший бакалавр) спеціальності 223 Медсестринство та 5.12010102 Сестринська справа (180 кредитів ЄКТС) (термін навчання 1 рік)

2.3. Розподіл кредитів обов'язкової та вибіркової компонент освітньо-професійної програми

Компоненти освітньої програми	Загальна кількість кредитів ECTS
ОК загальної підготовки	26
ОК професійної підготовки	152
Вибіркова компонента	60
АЗВО	2
Усього	240

Обов'язкова компонента освітньо-професійної програми становить 74%, вибіркова – 25% АЗВО – 1%.

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Сестринська справа спеціальності 223 Медсестринство проводиться у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, який складається з двох етапів:

1. I етап – тестовий ліцензійний інтегрований іспит «Крок Б. Сестринська справа», його результати визначаються як «склав», «не склав».
2. II етап – практично-орієнтований екзамен.

Атестація завершується видачею диплома з додатком встановленого зразка про присвоєння освітньої кваліфікації бакалавр медсестринства.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

5.МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (ПРН) ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16	ОК17	ОК18	ОК19	ОК20	ОК21	ОК22	ОК23	ОК24	ОК25	ОК26	ОК27	ОК28	ОК29	ОК30	ОК31	ОК32	ОК33	ОК34	ОК35		
ПРН1						*			*	*		*	*	*	*	*	*		*		*	*						*				*	*	*	*		
ПРН2												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*				*	*	*	*		
ПРН3												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*			*	*	*	*	*	*		
ПРН4																									*	*	*			*	*	*	*	*	*		
ПРН5																														*	*	*	*	*	*		
ПРН6	*	*						*															*						*	*	*	*	*	*	*		
ПРН7													*												*			*							*	*	
ПРН8												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*		*			*	*	*	*	*	*	
ПРН9																													*	*	*	*	*	*	*	*	
ПРН10																													*	*	*	*	*	*	*	*	
ПРН11		*	*	*																																*	*
ПРН12					*	*	*		*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН13				*							*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН14				*	*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН15											*															*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН16								*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН17				*		*							*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН18												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН19				*								*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН20		*									*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН21											*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН22											*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН23											*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН24	*	*	*				*				*																*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

Гарант програми, керівник проектної групи:

Завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини
з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини) ПДМУ,
доктор медичних наук, професор

Ю.М. Казаков

Додаток 1

Список 1 (медсестринське суб'єктивне та об'єктивне обстеження)

В умовах ЗОЗ та вдома шляхом спілкування з пацієнтами різних вікових груп чи їхніми родичами, хворою дитиною та її батьками, та проведення об'єктивного обстеження уміти:

1. Оцінювати загальний стан пацієнта різних вікових періодів.
2. Проводити загальне оцінювання поведінки.
3. Оцінювати положення тіла (активне, пасивне, вимушене), вираз обличчя.
4. Оцінювати стан свідомості.
5. Проводити огляд:
  - шкіри, підшкірної основи, оцінювати висипку;
  - периферійних лімфатичних вузлів;
  - голови та обличчя;
  - зіва та мигдаликів;
  - носа;
  - вух;
  - волосся (в тому числі на педикульоз);
  - губ, ротової порожнини, язика;
  - зубів (молочних та постійних), визначати відповідність схемі прорізування зубів;
  - шиї, щитоподібної залози;
  - нігтів.
6. Проводити пальпацію:
  - шкіри, підшкірної основи;
  - периферійних лімфатичних вузлів;
  - шиї, щитоподібної залози;
  - ураженої ділянки – кінцівок, живота.
7. За допомогою медичного обладнання проводити антропометричні виміри.
8. Оцінювати фізичний розвиток дітей за допомогою стандартних таблиць, графіків фізичного розвитку, індексу маси тіла (ІМТ).
9. Визначати стан живлення.

10. Вимірювати температуру тіла та здійснювати реєстрацію в температурному листку.

11. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного обладнання, спираючись на знання анатоμο-фізіологічних особливостей **дихальної системи** у пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:

- оцінювання характеру кашлю;
- оцінювання харкотиння;
- огляд грудної клітки;
- підрахунок частоти дихання, реєстрацію даних у температурному листку;
- пальпацію грудної клітки;
- спірометрію (визначення ЖЄЛ) ;
- перкусію, аускультацию грудної клітки;
- визначення окружності грудної клітки під час вдиху та видиху.

12. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, спираючись на знання анатоμο-фізіологічних особливостей **системи кровообігу** у пацієнтів різних вікових груп, уміти:

- визначати серцевий поштовх;
- проводити перкусію та аускультацию серця;
- визначати частоту серцевих скорочень;
- визначати властивості пульсу та реєструвати його в температурному листку;
- вимірювати артеріальний тиск на руках та ногах, оцінювати його результати та реєструвати його в температурному листку.

13. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта за

допомогою медичного обладнання, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **опорно-рухового апарату**, в пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:

- огляд та пальпацію м'язів, хребта, кінцівок та суглобів;
- вимірювання об'єму рухів у суглобах.

14. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного обладнання, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **органів травлення**, вміти проводити та оцінювати у пацієнтів різних вікових груп:

- оцінювання блювотних мас;
- оцінювання випорожнень;
- огляд живота;
- поверхневу пальпацію живота;
- перкусію живота (визначення метеоризму та асцити);
- аускультацию живота;
- перевірку симптому Щоткіна—Блюмберга.

15. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **сечовидільної системи** у пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:

- огляд зовнішніх сечових і статевих органів;
- перевірку симптому Пастернацького;
- оцінювання сечі та сечовипускання;
- визначення добового діурезу;
- визначення водного балансу.

16. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного інструментарію, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **нервової системи** у пацієнтів різних вікових груп, вміти:

- оцінювати нервово-психічний розвиток;
- перевіряти набуті уміння і навички;

- оцінювати моторику;
- оцінювати сенсорні реакції;
- оцінювати статику;
- оцінювати мову;
- оцінювати емоції та соціальну поведінку.

17. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **органа зору** у пацієнтів різних вікових груп, вміти:

- вивертати повіку;
- визначати гостроту зору;
- проводити корекцію порушень рефракції;
- визначати поле зору;
- визначати кольоросприймання;
- досліджувати бінокулярний зір;
- визначати кут косоокості;
- проводити пальпацію ока;
- вимірювати внутрішньоочний тиск;
- перевіряти прохідність слізних шляхів.

18. Користуючись схемою й методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного інструментарію, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **вуха, горла, носа** у пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:

- огляд та пальпацію ділянки зовнішнього вуха та козлика;
- риноскопю за допомогою лобового рефлектора;
- фарингоскопію;
- отоскопію;
- дослідження слуху шепітною та розмовною мовами.

19. Користуючись схемою й методикою обстеження **вагітної** за допомогою медичного обладнання, вміти:

- вимірювати обвід живота;
- вимірювати висоту стояння дна матки;
- вислуховувати серцебиття плода;
- проводити пробу МакКлюра—Олдріча;

- застосовувати прийоми Леопольда;
- визначати строк вагітності та пологів;
- зважувати вагітну та аналізувати збільшення маси тіла;
- визначати зовнішні розміри таза;
- вимірювати індекс Соловйова;
- визначати тривалість перейм та пауз між ними;
- оглядати послід на цілісність;
- визначати ознаки відокремлення посліду;
- проводити туалет породіль;
- визначати об'єм допустимої та фактичної крововтрати;
- проводити огляд слизової шийки матки та піхви в дзеркалах;
- брати мазки з піхви на бактеріологічне дослідження;
- брати мазки з піхви на бактеріоскопічне дослідження;
- брати мазки на ступінь чистоти піхви;
- брати мазки з піхви на цитологічне дослідження;
- брати мазки з піхви на гормональне обстеження.

20. З неонатології вміти:

- оцінювати стан новонародженого за показниками адаптації;
- визначати ознаки зрілості плода;
- визначати ознаки переносування плода.

Список 2 (забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму)

В умовах ЗОЗ з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму за допомогою медичного обладнання та антисептичних середників уміти:

- проводити повну й часткову санітарну оброблення пацієнта;
- обробляти волосся та шкіру пацієнта в разі педикульозу;
- готувати дезінфекційні розчини різної концентрації;
- проводити дезінфекцію предметів догляду та особистої гігієни пацієнта, посуду;
- проводити передстерилізаційну обробку медичного інструментарію та виробів медичного призначення;
- стерилізувати медичний інструментарій методом кип'ятіння (в домашніх умовах);
- стерилізувати медичний інструментарій хімічним методом;
- стерилізувати медичний інструментарій у повітряних стерилізаторах;
- готувати перев'язувальний матеріал;
- готувати бікси до стерилізації;
- укладати перев'язувальний матеріал, халати та простирадла в бікси;
- укладати набори для пологів у бікси;
- стерилізувати парою під тиском у парових стерилізаторах;
- контролювати якість стерилізації;
- користуватися стерильним біксом;
- готувати до роботи маніпуляційний та перев'язувальний кабінет, операційний блок;
- проводити генеральне прибирання кабінетів (процедурного, перев'язувального, маніпуляційного);
- прибирати палати;
- прибирати та проводити дезінфекцію операційної;
- накривати стерильний маніпуляційний стіл;
- накривати стерильний стіл перев'язувальної медсестри;
- накривати стерильний стіл операційної медсестри;
- накривати стерильний стіл для приймання пологів;
- готувати до стерилізації й стерилізувати гумові рукавички;
- готувати до стерилізації й стерилізувати гумові трубки, зонди, дренажі, катетери;
- стерилізувати тази для підготовки рук до операції;
- обробляти руки (соціальний, гігієнічний, хірургічний рівень) ;
- самостійно одягати стерильний халат та маску на себе;
- одягати хірурга на операцію;
- готувати до операції операційне поле;
- дотримуватися вимог особистої гігієни;
- проводити поточну дезінфекцію в інфекційному стаціонарі;
- дотримуватися правил особистої медичної безпеки під час роботи з пацієнтом з інфекційним захворюванням, з медичними інструментами, обладнанням, кров'ю та іншими біологічними рідинами організму;
- дотримуватися правил санітарно-гігієнічного режиму в інфекційному стаціонарі;
- вести себе у випадку поранення під час виконання маніпуляцій.

Список 3 (забезпечення особистої гігієни пацієнта)

В умовах ЗОЗ та в домашніх умовах з метою створення умов для швидкого одужання і запобігання ускладненням за допомогою медичного обладнання, антисептичних розчинів уміти:

- облаштовувати ліжко хворому;
- міняти натільну і постільну білизну лежачому хворому;
- користуватися функціональним ліжком;
- доглядати за шкірою (гігієнічна ванна, душ, гоління);
- доглядати за волоссям;
- доглядати за статевими органами, промежиною, швами на промежині у породіль;
- доглядати за статевими органами, промежиною в разі нетримання сечі у пацієнта;
- здійснювати догляд у разі закрепу, діареї, нетримання калу;
- спринцювати піхву;
- доглядати за швами;
- доглядати за молочними залозами, володіти технікою зціджування молока;
- доглядати за очима;
- доглядати за вухами, обробляти зовнішній слуховий прохід;
- доглядати за носовими ходами;
- доглядати за порожниною рота;
- здійснювати комплексну профілактику пролежнів, попріlostей;
- доглядати за шкірою в разі наявності пролежнів;
- підкладати судно;
- подавати сечоприймач лежачим пацієнтам;
- доглядати за стопами.

Список 4 (харчування пацієнта)

В умовах ЗОЗ з метою забезпечення енергетичних та пластичних потреб пацієнта, дотримуючись основних принципів лікувального харчування, спираючись на відповідні методичні рекомендації, вміти:

- складати порційну вимогу;
- складати приблизне добове меню згідно з рекомендованою дієтою;
- трактувати принципи харчування людей різних вікових груп, професій;
- проводити розрахунок енерговитрат людини та її потреб у харчових речовинах;
- оцінювати адекватність харчування за меню-розкладкою;
- пояснювати та оцінювати харчовий статус людини;
- здійснювати нагляд за санітарним станом приліжкових столиків, холодильника, асортиментом і терміном зберігання харчових продуктів;
- годувати лежачого пацієнта з ложки, пляшечки, соски;
- користуватися напувальником;
- вводити харчові суміші через зонд;
- годувати пацієнта через езофагостому та гастростому;
- годувати немовлят;
- проводити парентеральне годування;
- роздавати їжу.

Список 5 (заходи щодо стабілізації функціонального стану організму)

В умовах ЗОЗ та в домашніх умовах, використовуючи стандарти професійної діяльності, вміти:

- доглядати за пацієнтом у різні періоди гарячки;
- проводити катетеризацію периферичних вен та догляд за катетером;
- доглядати за пацієнтами різних вікових груп у разі больового синдрому;
- доглядати за пацієнтом під час кашлю;
- доглядати за пацієнтом під час задишки;
- доглядати за пацієнтом під час кровохаркання та легеневої кровотечі;
- доглядати за пацієнтом після операції;
- проводити санацію трахеї через трахеостомічну канюлю;
- проводити туалет та перев'язку трахеостоми;
- подавати кисень з кисневої подушки;
- подавати кисень через носові катетери, інтубаційну трубку, маску;
- проводити промивання очей;
- обробляти хрящовий край повік;
- доглядати за пацієнтом під час блювання;
- застосовувати газовідвідну трубку;
- промивати шлунок;
- виконувати очисну клізму;
- виконувати сифонну клізму;
- виконувати лікувальну клізму;
- виконувати олійну клізму;
- виконувати живильну клізму;
- виконувати крапельну клізму;
- проводити катетеризацію сечового міхура м'яким катетером;
- промивати сечовий міхур.

Список 6 (методи фізіотерапії)

В умовах ЗОЗ з метою нормалізації кровообігу за допомогою медичного обладнання, фармакологічних та підручних засобів, дотримуючись техніки безпеки, вміти:

- накладати гірчичники та гірчичники-пакети;
- проводити гірчичну ванну для рук і ніг;
- ставити банки;
- проводити гірудотерапію;
- накладати компрес;
- накладати сухі припарки;
- застосовувати грілку;
- застосовувати міхур з льодом;
- проводити кварцування;
- визначати біодозу для проведення УФО;
- здійснювати обливання, обтирання, укутування, ванни, душі;
- проводити грязе-, парафіно-, озокеритолікування;
- проводити масаж повік;

- накладати зігрівальний компрес;
- готувати розчини для полоскання глотки (горла) та інгаляцій.

Список 7 (виписування, зберігання та застосування фармакологічних засобів)

В умовах ЗОЗ, користуючись чинними нормативними документами МОЗ України та медичною документацією, вміти:

- робити вибірку призначень лікаря з листка призначень; - розкладати фармакологічні засоби в медичній шафі; - застосовувати мазі; - застосовувати антисептичні засоби; - застосовувати зовнішні кровоспинні засоби; - застосовувати збовтувальні суміші, пасти, масла; - накладати пластир; - застосовувати присипки; - закапувати краплі в ніс, вуха, очі; - розводити і закапувати в ніс лейкоцитарний інтерферон, лаферон; - закладати мазь за повіки; - промивати слізні шляхи; - вводити ліки під кон'юнктиву; - змазувати піднебінні мигдалики і задню стінку глотки; - вводити лікарські засоби до гортані; - вводити лікарські засоби в зовнішній слуховий хід; - збирати стерильний шприц із стерилізатора та крафт-пакета; - збирати одноразовий шприц; - збирати стерильний інструментарій із стерильного стола; - набирати фармакологічні засоби із ампул, флаконів; - робити внутрішньошкірні ін'єкції;	- робити проби на чутливість до фармакологічних засобів; - робити підшкірні ін'єкції; - набирати в різні види шприців інсулін, гепарин; - вводити олійні розчини; - робити внутрішньом'язові ін'єкції; - розводити антибіотики і розраховувати їхні дози; - робити венепункцію, внутрішньовенне струминне введення фармакологічних засобів; - вводити лікувальні сироватки, імуноглобуліни, анатоксини; - збирати і заповнювати одноразові системи для внутрішньовенних вливань; - проводити внутрішньовенне краплинне введення фармакологічних засобів; - запобігати ускладненням після виконаних маніпуляцій; - проводити місцеве та загальне опромінювання ультрафіолетовими променями; - проводити опромінювання інфрачервоними променями; - проводити комплекс ЛФК з пацієнтом, оцінювати його реакцію на навантаження; - робити масаж при різних захворювань.

Список 8 (підготовка пацієнта до інструментальних обстежень, забір і скерування біологічного матеріалу для лабораторних досліджень)

В умовах ЗОЗ та в домашніх умовах з метою проведення лабораторних досліджень за допомогою лабораторного обладнання вміти:

- готувати пацієнта до різних видів лабораторних досліджень	- визначати групи крові та резус-належність - проводити пробу на групову сумісність крові - проводити пробу на біологічну сумісність крові

- проводити забір крові на біохімічні та серологічні дослідження
  - визначати рівень глюкози в крові за допомогою тест-смужок, глюкометра
  - проводити забір та посів крові для бактеріологічного дослідження
  - здійснювати постановку внутрішньошкірної алергійної проби та обліковувати її результати
  - брати мазки та змиви з носоглотки на вірусологічне дослідження
  - брати мазки з мигдаликів, зіву і носа для бактеріологічного дослідження, зокрема, на збудник дифтерії
  - брати мазки з носоглотки у випадку підозріння на менінгококову інфекцію
  - проводити забір харкотиння для лабораторного дослідження
  - проводити забір блювотних мас і промивних вод шлунка для лабораторного дослідження
  - проводити забір калу для копрологічного дослідження та виявлення яєць і личинок гельмінтів
  - проводити забір калу на бактеріологічне дослідження
  - проводити забір калу для дослідження на приховану кров
  - забір зіскрібка з перианальних складок на ентеробіоз
  - проводити забір шлункового та дуоденального вмісту
  - проводити забір сечі для загального аналізу
  - проводити забір сечі для дослідження за методом Нечипоренка
  - проводити забір сечі для дослідження за Зимницьким
  - проводити забір сечі для біохімічних досліджень
  - проводити забір сечі на фенілкетонурію
  - проводити забір сечі на глюкозу
  - проводити забір сечі для бактеріологічного дослідження
  - проводити забір біологічного матеріалу від пацієнтів з підозрою на особливо небезпечні інфекції
  - проводити забір біологічного матеріалу від пацієнтів з підозрою на венеричні захворювання
  - проводити забір біологічного матеріалу із зовнішнього слухового ходу
  - проводити спірометрію та біоімпедансометрію
  - проводити забір біологічного матеріалу з кон'юнктиви на бактеріологічне дослідження
  - оцінювати результати основних показників крові, сечі, харкотиння, калу тощо.
- В умовах ЗОЗ та домашніх умовах вміти готувати пацієнта до інструментальних обстежень:
- рентгенологічного дослідження різних органів і систем;
  - проводити проби на чутливість до контрастної речовини;
  - бронхоскопії;
  - езофагогастроуденоскопії;
  - цистоскопії;
  - ультразвукового дослідження органів черевної порожнини та малого таза;
  - радіоізотопного дослідження;
  - плевральної, стернальної, люмбальної, абдомінальної пункцій та пункцій суглобів, абсцесу, спостерігати за пацієнтом після процедури;
  - проводити електрокардіографію;
  - виписувати скерування на лабораторні дослідження та інструментальні обстеження;
  - доставляти біологічний матеріал в лабораторію;
  - відбирати проби продуктів для скерування на лабораторні дослідження (у разі розслідування випадків харчових отруєнь та інших невідкладних випадків).

Список 9 (невідкладні стани)

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин за допомогою предметів догляду, медичного обладнання, фармакологічних та підручних засобів уміти надавати невідкладну долікарську допомогу пацієнтам різних вікових груп у випадку:

- нападу бронхіальної астми та астматичного статусу;
- стенозуючого ларинготрахеїту;
- легеневої кровотечі;
- асфіксії різної етіології;
- набряку легень;
- гострого порушення серцевого ритму;
- інсульту;
- інфекційно-токсичного шоку;
- перфорації кишки;
- зневоднення;
- печінкової енцефалопатії;
- малярійного нападу;
- непритомності;
- колапсу;
- гіпертермічного синдрому;
- гіперглікемічної коми;
- гіпоглікемічної коми;
- гострої затримки сечі;
- гострих отруєнь;
- ураження електричним струмом;
- гострих професійних отруєнь;
- порушень ритму серця;
- ортостатичної гіпотонії;
- розшаровування (аневризми) аорти;
- тромбоемболії легеневої артерії;
- еклампсії;
- анафілактичного шоку;
- шоків іншої етіології;
- тиреотоксичної кризи
- кровотеч зі стравоходу та шлунково-кишкової кровотечі;
- судом різної етіології;
- нападу епілепсії;
- харчових токсикоінфекцій;
- психомоторного збудження;

- можливих ускладнень під час та після переливання крові;
- гострого нападу глаукоми;
- поранення органа зору;
- контузії органа зору;
- опіків органа зору (термічних, хімічних, променевих) ;
- клінічної смерті.

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин з метою надання невідкладної долікарської допомоги у випадку кровотеч, враховуючи анатомічне розташування артерій та нервів, за допомогою підручних та фармакологічних засобів, медичного обладнання, спираючись на нормативні документи, вміти:

- оцінювати вид кровотечі;
  - здійснювати пальцеве притиснення артерії на протязі;
  - накладати кровоспинний джгут;
  - накладати джгут-закрутку;
  - накладати давлячу пов'язку;
  - накладати кровоспинний затискач на судину;
  - проводити тугу тампонаду рани;
  - застосовувати місцево холод;
  - здійснювати максимальне згинання кінцівки;
  - здійснювати максимальне перерозгинання кінцівок у суглобах;
  - проводити передню тампонаду носа.
- В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у випадку непередбачених обставин з метою запобігання інфікування рани, спираючись на нормативи з асептики та антисептики, використовуючи перев'язувальний матеріал, уміти накладати і знімати:
- вузлові шви;
  - скоби Мішеля;
  - асептичну пов'язку на рану;
  - колову пов'язку на голову;
  - зворотню пов'язку на голову;

- пов'язку “чепець” на голову;
- хрестоподібну пов'язку на потилицю;
- пращоподібну пов'язку на ніс;
- пращоподібну пов'язку на підборіддя;
- пов'язку “вуздечка”;
- пов'язку “шапка Гіппократа”;
- колову пов'язку на кінцівку;
- спіральну пов'язку на кінцівку;
- пов'язку “лицарська рукавичка”;
- зворотню пов'язку на кисть;
- хрестоподібну пов'язку на променево-зап'ястковий суглоб;
- хрестоподібну пов'язку на гомілковостопний суглоб;
- черепащачу пов'язку;
- колосоподібну пов'язку;
- косинкову пов'язку на кисть;
- косинкову пов'язку на стопу;
- вушні пов'язки — велику та малу;
- монокулярну пов'язку;
- бінокулярну пов'язку.

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин з метою надання невідкладної допомоги у випадку закритих переломів для запобігання розвитку травматичного шоку, розходження відламків та ушкодження внутрішніх органів або тканин, користуючись предметами догляду, медичним обладнанням, фармакологічними та підручними засобами, вміти застосовувати:

- внутрішньом'язово анальгезувальні засоби;
- шину Крамера в разі перелому плеча;
- шину Крамера в разі перелому передпліччя;
- шину Крамера у випадку перелому однієї з кісток гомілки;
- шину Крамера в разі перелому двох кісток гомілки;
- шину Дітерікса в разі перелому стегна;
- простирadlo або рушник у разі перелому ребер;
- підручні засоби у випадку перелому хребта;

- підручні засоби в разі перелому таза;
- підручні засоби в разі перелому ключиці;
- пов'язку Дезо;
- пов'язку Вельпо;
- хрестоподібну пов'язку на плечові суглоби в разі перелому ключиці;
- застосовувати гіпсову пов'язку;
- провести невідкладну допомогу при внутрішніх кровотечах (зокрема при внутрішньочеревній та гемотораксі). В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, за непередбачених обставин за допомогою предметів догляду, фармакологічних та підручних засобів вміти надавати невідкладну долікарську допомогу в разі:
- вивихів великих суглобів кінцівок;
- вивиху нижньої щелепи;
- відкритих механічних непроникаючих пошкоджень кісток та суглобів;
- травматичної ампутації;
- відкритих проникаючих ушкоджень;
- закритих механічних ушкоджень м'яких тканин;
- поранення м'яких тканин;
- термічних ушкоджень (опіків та відморожень)
- хімічних опіків;
- електротравми;
- гострої хірургічної інфекції;
- травматичної асфіксії;
- черепно-мозкових травм;
- гострого живота;
- парафімозу;
- синдрому тривалого здавлювання;
- зростаючого набряку кінцівки з гіпсовою пов'язкою;
- потрапляння стороннього тіла в м'які тканини;
- сторонніх тіл кон'юнктиви або рогівки ока;
- сторонніх тіл порожнини носа, глотки, гортані, вух, стравоходу.

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин за допомогою існуючих стандартних

методик, медичного інструментарію, фармакологічних засобів уміти надавати невідкладну допомогу у випадку:

- тяжких форм пізнього гестозу;
- кровотеч під час вагітності;
- кровотеч під час пологів та в післяпологовому періоді;
- загрози розриву матки;
- розривів м'яких тканин пологових шляхів;
- емболії навколоплодовими водами;
- травми жіночих статевих органів.

У період бойових дій з метою своєчасного надання першої та долікарської медичної допомоги відповідно до вимог нормативних документів про медичне забезпечення бойових дій підрозділів, частин уміти:

- наближатися до пораненого різними способами;
- витягувати пораненого на собі, на плащ-наметі, шинелі, за допомогою лямок санітарної та спеціальної;
- виносити пораненого різними способами;

- працювати в засобах захисту органів дихання та шкіри (в разі надання допомоги на території, зараженій радіоактивними та отруйними речовинами).

У випадку ураження проникаючою радіацією вміти:

- вводити протиблювотний засіб;
- проводити часткову санітарну обробку механічним способом.

У випадку ураження бойовими отруйними речовинами, використовуючи засоби індивідуального захисту, вміти:

- надягати протигаз на себе;
- надягати протигаз на ураженого;
- підбирати і застосовувати антидот;
- проводити ШВЛ за допомогою апаратів ДП-10, КІ-4;
- користуватись індивідуальним протихімічним пакетом під час проведення часткової санітарної обробки.

Список 10 (взаємозалежні медсестринські функції)

В умовах ЗОЗ, спираючись на нормативи з асептики та антисептики, використовуючи медичне обладнання, вміти:

- асистувати під час проведення малих гінекологічних операцій;
- асистувати хірургу під час нескладних операцій.

Приймання пологів:

У домашніх умовах та в разі непередбачених обставин за допомогою існуючих стандартних методик, медичного інструментарію, фармакологічних та підручних засобів уміти:

- приймати пологи.

Транспортування:

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин за допомогою медичного обладнання та підручних засобів уміти:

- надавати потерпілому (хворому) відповідне положення;
- транспортувати потерпілого (хворого) різними способами;
- перекладати потерпілого (хворого) різними способами;
- транспортувати ампутовану частину тіла;
- транспортувати тіло померлої людини;
- застосовувати дихальну та контролюючу апаратуру на санітарному транспорті.

Проведення фізіотерапевтичних процедур, ЛФК:

В умовах ЗОЗ з метою відновлення функцій за допомогою медичної апаратури, стандартних методик, дотримуючись правил техніки безпеки, у пацієнтів різних вікових груп уміти проводити:

- інфрачервоне опромінювання;
- ультрафіолетове опромінювання за основною схемою;
- визначення біодози для проведення УФО;
- УВЧ-терапію;
- лікувальний електрофорез;
- інгаляції;
- водолікування;

- дихальну, дренажну лікувальну гімнастику;
- основні й допоміжні прийоми масажу;
- індуктотермію;
- парафіно-озокеритні аплікації;
- мікрохвильову терапію;
- магнітотерапію;
- ультразвукову терапію;
- дарсонвалізацію;
- електросон;
- діадинамотерапію;
- фонофорез;
- грязелікування;
- гальванізацію;
- водні процедури;
- комплекс лікувальної фізичної культури з пацієнтом, оцінювати його реакцію на навантаження.

Список 11 (профілактичні та протиепідемічні заходи щодо інфекційних хвороб)

З метою профілактики поширення інфекційних, заразних шкірних та венеричних хвороб, використовуючи чинні накази, інструкції, методичні вказівки МОЗ України, дезінфекційні засоби, в умовах лікувально-профілактичних закладів, удома, в громаді, вміти:

- виявляти інфекційного хворого;
- виявляти хворого на заразні шкірні захворювання;
- виявляти хворого на венеричні захворювання;
- виявляти хворого з анаеробною інфекцією;
- визначати строки нагляду та ізоляції за контактними в осередку заразних шкірних, інфекційних захворювань;
- проводити обстеження, спостереження та ізолювання осіб, які контактували з хворими на заразні шкірні, венеричні та інфекційні захворювання і термінову профілактику інфекційних хвороб;
- складати план протиепідемічних заходів в осередках інфекції;
- забезпечувати особисту безпеку під час роботи з хворими та інфікованим матеріалом;
- розробляти заходи щодо збирання, видалення та знешкодження відходів із ЗОЗ;
- застосовувати індивідуальні засоби захисту медичних працівників;
- застосовувати алгоритм дій медичного працівника в разі виявлення пацієнта з підозрою на карантинну інфекцію;
- проводити профілактичну, поточну, заключну дезінфекцію в разі інфекційних захворювань, заразних шкірних і венеричних захворювань.

В умовах ЗОЗ з метою профілактики СНІД-інфекції, вірусних гепатитів, керуючись діючими наказами, інструкціями, методичними вказівками МОЗ України, вміти:

- застосовувати аптечку “АнтиСНІД”;
- застосовувати “Інструкцію з профілактики внутрішньо-лікарняного та професійного зараження ВІЛ-інфекцією (наказ МОЗ України № 120)” ;
- реєструвати професійні аварії в “Журналі реєстрації аварій...” за формою № 108-О;
- дотримуватись діючих наказів щодо профілактики СНІДу та вірусних гепатитів;
- виконувати графік профілактичних щеплень;
- виконувати різні види профілактичних щеплень.